

Revisionsverkets ställningstaganden

Styrningens inverkan på hur den prehospitla akutsjukvården fungerar

Prehospital akutsjukvård innebär tillhandahållande av brådskande vård av en akut insjuknad eller skadad patient och efter behov transport av patienten för fortsatt vård. I granskningen utredde revisionsverket styrningens inverkan på hur den prehospitla akutsjukvården fungerar. Revisionsverket utvärderade även om organiseringen av de icke-brådskande servicesystemen för social- och hälsovård och samarbetet med service som tillhandahålls i hemmet är välfungerande. I granskningen utvärderades även styrningen av nödcentralerna och den prehospitla akutsjukvården samt systemet för reseersättningar från sjukförsäkringen. Granskningen är aktuell eftersom allt fler social- och hälsovårdstjänster kommer att koncentreras. Då blir en välfungerande vårdkedja inom den prehospitla akutsjukvården en allt viktigare del av kontrollen över den helhet som består av patientlogistik och medborgarsäkerhet.

Vid planering av ett effektivt resursutnyttjande behövs mätare för den prehospitla akutsjukvårdens verksamhet och effekter

Resurserna för den prehospitla akutsjukvården kan inte planeras på ett tydligt sätt, eftersom det i nuläget saknas en riksomfattande, enhetlig statistik över den prehospitla akutsjukvården och mätare för verksamheten. Det gäller att ta fram mätare för den prehospitla akutsjukvården så att det på ett tillförlitligt sätt är möjligt att utvärdera tillförlitligheten, kostnaderna och kvaliteten på servicen vid olika akutvårdsuppdrag. Detta skulle stödja ett systematiskt resursutnyttjande.

Social- och hälsovårdsministeriet har berett ett gemensamt informationssystem och datalager för prehospital akutsjukvård i samarbete med Institutet för hälsa och välfärd och andra myndigheter. Det är bra med ett sådant system och datalager. Det är också bra att fortsätta arbetet med att samla in data från den prehospitla akutsjukvården till tjänsten Kanta. Dessutom främjar införandet av systemen ERICA och KEJO planering och uppföljning av verksamheten och resurserna för den prehospitla akutsjukvården.

Ett intensivare samarbete och nya serviceformer för hemvård skulle effektivisera resursutnyttjandet inom den prehospitla akutsjukvården

Nya tjänster bör tas fram mellan prehospital akutsjukvård och hemvård. Detta underlättar arbetsbördan inom den prehospitla akutsjukvården när alla klienter inte behöver transportera till jour. Trots att tjänster redan tas fram är serviceutbudet än så länge inte tillräckligt, och detta gäller särskilt tjänsterna mellan prehospital akutsjukvård och hemvård.

Hemvården och den prehospitla akutsjukvården bör samarbeta mer systematiskt än tidigare. Resurserna för den prehospitla akutsjukvården skulle kunna utnyttjas mer effektivt, om informationen förmedlades och samarbetet var mer intensivt mellan prehospital akutsjukvård, jour, socialjour, hemvård och hemsjukvård.

Nödcentralernas verksamhet skulle underlättas av enhetliga larmanvisningar inom alla sjukvårdsdistrikt

Nödcentralernas verksamhet skulle underlättas om sjukvårdsdistriktens larmanvisningar var enhetliga. I nuläget är anvisningarna lokala och nödcentralsjourhavande är tvungna att följa larmanvisningar från flera sjukvårdsdistrikt. Anvisningarna om den prehospitla akutsjukvårdens transporter och flyttning av patienter har förtydligats, men de kan fortfarande leda till att prehospitla akutsjukvård används onödigt.

Larmanvisningarna samt kvaliteten och kvantiteten på tillgängliga data har en stor inverkan på nödcentralsjourhavandes bedömning av vilka resurser från den prehospitla akutsjukvården som behövs för enskilda larmuppdrag och hur brådskande enskilda uppdrag är. Bedömningen kan också påverkas av att nödcentralsjourhavande har tjänsteansvar.

Reformen av systemet för reseersättningar från sjukförsäkringen bör fortsätta

Det är bra att fortsätta ändringen av förfarandena för reseersättningar för prehospitla akutsjukvård. Det nuvarande reseersättningssystemet styr enheterna för prehospitla akutsjukvård att transportera patienter, men ger inte incitament att utnyttja resurserna för den prehospitla akutsjukvården effektivt. Reseersättningar betalas för kilometer och tid och påverkas inte av hur brådskande uppdragen har varit.

Revisionsverkets rekommendationer

1. Social- och hälsovårdsministeriet bör se till att sjukvårdsdistriktens anvisningar till nödcentralerna förtydligas och förenhetligas.
2. Social- och hälsovårdsministeriet bör fortsätta reformen av systemet för reseersättningar från sjukförsäkringen i samarbete med Folkpensionsanstalten, så att systemet ska ge incitament att utnyttja resurserna för den prehospitla akutsjukvården mer effektivt.